

**TEMATY DO USTNEGO EGZAMINU MATURALNEGO
Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA TECHNIKUM NR 5**

LITERATURA

1. W oparciu o analizę wybranych przykładów literackich określ rolę duchów, zjaw, upiorów w literaturze romantycznej
2. Literackie wizje par. Rozwiń temat, w oparciu o analizę wybranych utworów z różnych epok.
3. Idea prometeizmu w literaturze. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu w wybranych utworach literackich.
4. Biografia jako klucz do odczytania twórczości pisarza. Przedstaw problem w oparciu o analizę wybranych przykładów.
5. Ludowe widzenie i wartościowanie świata. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych utworów literackich.
6. Inteligent w literaturze polskiej. Zaprezentuj najciekawsze Twoim zdaniem portrety inteligentów w oparciu o analizę wybranych przykładów literackich.
7. Które utwory literackie uznałbyś za arcydzieła? Uzasadnij swój wybór w oparciu o analizę i interpretację wskazanych utworów.
8. Problem zniewolenia jednostki i społeczeństwa w aspekcie państwa totalitarnego. Omów zagadnienie, odwołując się do utworów z literatury XXw.
9. Funkcja satyry, kpiny, żartu w wybranych utworach różnych epok. Zaprezentuj temat w oparciu o analizę wybranych przykładów literackich.
10. W oparciu o analizę wybranych przykładów literackich, przedstaw funkcjonowanie motywu dworku szlacheckiego w literaturze XIX i XX wieku.
11. Obraz stołu biesiadnego w literaturze polskiej. Omów temat w oparciu o analizę wybranych przykładów literackich.
12. „Świat jest teatrem, a ludzie aktorami”. W oparciu o analizę wybranych przykładów literackich omów funkcjonowanie motywu „theatrum mundi”.
13. Motywy romantyczne we współczesnej literaturze polskiej. Przedstaw ich funkcjonowanie, w oparciu o analizę wybranych utworów literackich.
14. Piękno i dobro – i ich miejsce w poezji XX wieku. Przedstaw temat w oparciu o analizę wybranych utworów literackich.
15. Utopia – miejsce, którego nie ma. Na podstawie analizy wybranych dzieł literackich scharakteryzuj różne wizje doskonałego państwa.
16. Przedstaw literackie kreacje ludzi nieszczęśliwych. Zaprezentuj swoje rozważania, odwołując się do analizy wybranych utworów.
17. „Samotność – cóż po ludziach...” – zaprezentuj najciekawsze Twoim zdaniem portrety samotników w literaturze w oparciu o analizę wybranych utworów literackich.

18. Walka bohatera romantycznego ze światem. Rozwiń temat, odwołując się do analizy wybranych utworów literackich.
19. Kamienny? Zadzumiony? Inny? – świat ukazany w literaturze XX wieku. Przedstaw problem w oparciu o analizę wybranych przykładów literackich.
20. Wzorce i antywzorce rodziny. Przedstaw zagadnienie w oparciu o analizę wybranych utworów literackich.
21. „Człowiek nie kamień” – mówi Cycero. W oparciu o analizę wybranych utworów, rozważ, w jaki sposób uczucia determinują postępowanie bohaterów literackich.
22. W oparciu o analizę wybranych przykładów literackich zaprezentuj różnorodne sposoby ujęcia motywu miasta.
23. Bohaterowie literaccy w cieniu historii. W oparciu o analizę wybranych przykładów literackich zaprezentuj postacie, których losy determinuje historia.
24. Motyw tańca w polskiej literaturze. Porównaj sposoby jego funkcjonowania w wybranych utworach.
25. Dramat pokolenia Kolumbów. Określ jego istotę i wymiar w oparciu o analizę wybranych utworów literackich.
26. Motyw życia i śmierci w utworach romantycznych. Przedstaw temat w oparciu o analizę wybranych przykładów literackich.
27. Motyw zbrodni i kary w utworach literackich. Przedstaw temat w oparciu o analizę wybranych przykładów.
28. Literackie portrety Sarmatów. Omów temat w oparciu o analizę wybranych przykładów literackich.
29. Omów motyw podróży i tęsknoty za ojczyzną na przykładzie analizy wybranych utworów romantycznych.
30. Władza – powołanie, zobowiązanie, zaszczyt, namiętność, pokusa... Omów problem w oparciu o analizę wybranych utworów literackich.
31. W oparciu o analizę wybranych przykładów literackich, przedstaw różne sposoby funkcjonowania tradycji mitologicznych w literaturze polskiej.
32. Inspiracje biblijne w literaturze. Zaprezentuj je, analizując wybrane dzieła literackie.
33. Kroniki, pamiętniki, dzienniki jako sposób utrwalania rzeczywistości. Analizując wybrane utwory literackie, przedstaw najwybitniejsze dzieła tego rodzaju.
34. W oparciu o analizę wybranych przykładów literackich, przedstaw funkcjonowanie etosu rycerskiego w literaturze europejskiej.
35. Na podstawie analizy wybranych przykładów, zaprezentuj funkcjonowanie motywu klęski bohatera literackiego.
36. Rola tytułu i motta w utworze literackim. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane przykłady literackie.

37. Humanizm i renesansowe zainteresowanie człowiekiem w twórczości pisarzy różnych epok. Zaprezentuj temat w oparciu o analizę wybranych przykładów literackich.
38. Między heroizmem a bestialstwem. Na podstawie analizy wybranych utworów z XX wieku przedstaw różne sposoby kreowania bohaterów literackich.
39. Satyra, kpina, żart, czyli jak uleczyć świat śmiechem? Omów zagadnienie w oparciu o analizę wybranych utworów z różnych epok.
40. Analizując wybrane przykłady, przedstaw funkcjonowanie motywu szaleństwa, któremu ulegali bohaterowie literaccy różnych epok.
41. Świat obozów koncentracyjnych i łagrów sowieckich. Analizując wybrane utwory literackie, przedstaw postawy ludzkie w sytuacjach ekstremalnych.
42. Artystyczne interpretacje historii w literaturze różnych epok. Zaprezentuj temat w oparciu o analizę wybranych przykładów literackich.
43. Calderon twierdził, że „życie należy przeżyć szlachetnie, jak każe sumienie”. Odwołując się do wybranych tekstów literackich, zaprezentuj bohaterów, których życie mogłoby posłużyć za ilustrację tej sentencji.
44. Różne sposoby piętnowania wad ludzkich. Dokonaj analizy wybranych utworów literackich, których autorzy dbali o wychowanie społeczeństwa polskiego.
45. Bohater tragiczny w literaturze antycznej, romantycznej i współczesnej. Dokonaj analizy porównawczej wybranych postaci.
46. Na podstawie analizy wybranych utworów literackich, przedstaw problem holocaustu.
47. Indywidualista czy szary człowiek? Na podstawie analizy wybranych przykładów przedstaw sposoby kreowania bohaterów literackich w różnych epokach.
48. Analizując wybrane przykłady, scharakteryzuj motyw młodości, występujący w literaturze różnych epok.
49. Przewidywanie przyszłości jako temat dzieła literackiego. Przedstaw funkcje tego motywu w oparciu o analizę wybranych utworów.
50. Różne sposoby ujęcia motywu obywatel, naród, państwo. Omów zagadnienie w oparciu o analizę wybranych utworów z różnych epok literackich.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

51. Inspiracje biblijne w kulturze. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, muzyczne).
52. Wizja Apokalipsy w literaturze i sztuce różnych epok. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu na podstawie analizy wybranych dzieł kultury.

53. Wizja stworzenia człowieka i świata w literaturze i sztuce. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu na podstawie analizy wybranych dzieł kultury.
54. Odbicie motywów mitologicznych w kulturze epok późniejszych. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, muzyczne).
55. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu tańca w literaturze i sztuce. Odwołaj się do analizy wybranych dzieł kultury.
56. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu tajemniczości w literaturze i sztuce. Odwołaj się do analizy wybranych dzieł kultury.
57. Przedstaw różnorodne ujęcia motywów chłopskich w literaturze i sztuce. Odwołaj się do analizy wybranych dzieł kultury.
58. Film jako interpretacja utworu literackiego. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
59. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu dziecka w literaturze i sztuce. Odwołaj się do analizy wybranych dzieł kultury.
60. Obraz Madonny w literaturze i sztuce. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu na podstawie analizy wybranych dzieł kultury.
61. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie. Zaprezentuj temat na podstawie analizy wybranych dzieł kultury.
62. Przedstaw funkcjonowanie motywu brzydoty w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Zanalizuj wybrane dzieła kultury.
63. Sposoby kreowania obrazu powstańca w literaturze i sztuce. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu na podstawie analizy wybranych dzieł kultury.
64. Literackie i filmowe wizje totalitaryzmu. Porównaj wybrane dzieła.
65. Analizując wybrane dzieła teatralne, przedstaw rozwój tego gatunku na przestrzeni wieków.
66. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu przyrody w literaturze i sztuce. Odwołaj się do analizy wybranych dzieł kultury.
67. Wieś w literaturze i sztuce. Analizując wybrane dzieła literackie i malarskie, zaprezentuj funkcjonowanie tego motywu w kulturze polskiej.
68. Humanistyczne zainteresowanie pięknem ludzkiego ciała w dziełach literackich, malarskich i rzeźbiarskich twórców różnych epok. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu na podstawie analizy wybranych dzieł kultury.
69. Zaprezentuj różne oblicza władców w literaturze i innych dziedzinach sztuki w oparciu o analizę wybranych dzieł kultury.
70. Portret małżeństwa w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
71. Historia jako inspiracja dla literatury i malarstwa. Zanalizuj wybrane dzieła kultury, scharakteryzuj sposoby przedstawiania i funkcje tego zjawiska.
72. Przedstaw funkcjonowanie motywów baśniowych i fantastycznych w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Zanalizuj wybrane dzieła kultury.
73. Zaprezentuj funkcjonowanie motywów komicznych w literaturze, teatrze i filmie. Odwołaj się do analizy wybranych dzieł kultury.

74. Zaprezentuj funkcjonowanie motywu młodości w literaturze i sztuce różnych epok. Odwołaj się do analizy wybranych dzieł kultury.
75. Związki literatury z muzyką. Scharakteryzuj je, analizując wybrane przykłady z literatury i muzyki.
76. Metody budowania nastroju w literaturze i sztuce. Zaprezentuj temat w oparciu o analizę wybranych dzieł kultury.
77. Impresjonizm w literaturze i malarstwie. Zaprezentuj temat w oparciu o analizę wybranych dzieł kultury.
78. Współczesna kultura jako diagnoza otaczającej nas rzeczywistości. Rozważ problem, odwołując się do wybranych dzieł literackich, filmowych i teatralnych.
79. Różne oblicza miasta w literaturze i malarstwie. Zaprezentuj temat w oparciu o analizę wybranych dzieł kultury.
80. Bohater literacki i filmowy jako człowiek poszukujący drogi w labiryncie świata. Uzasadnij temat, odwołując się do wybranych przykładów.

JĘZYK

1. Pejzaże malowane słowem. Scharakteryzuj język opisów przyrody w wybranych utworach literackich.
2. Na podstawie analizy zgromadzonego materiału scharakteryzuj gwarę miejscowości Twoich rodziców lub dziadków.
3. Język narzędziem zniewolenia. Omów problem odwołując się do utworów realizujących poetykę socrealizmu.
4. Etykieta internetowa. Omów problem, analizując wybrane przykłady poczty elektronicznej lub grup dyskusyjnych.
5. Analizując wybrane związki frazeologiczne, scharakteryzuj ich typy, pochodzenie oraz funkcje.
6. Mitologiczna frazeologia jest żywa do dziś. Oceń zjawisko językowe.
7. Zanalizuj sposoby funkcjonowania literackich toposów, cytatów, bohaterów w reklamie.
8. Fascynacja gwarą podhalańską w tradycji literackiej i współczesnej kulturze. Omów zjawisko, odwołując się do dzieł literackich i tekstów piosenek.
9. Pastiche, parodia, parafraza... Odszukaj je w wybranych utworach, zanalizuj i wskaż odwołania literackie.
10. Język prasy. Omów różne odmiany stylu publicystycznego (na konkretnych przykładach).
11. Etykieta językowa różnych czasów i środowisk. Zanalizuj wybrane przykłady literackie.
12. Zapożyczenia językowe. Oceń zasadność wybranych zapożyczeń w języku polskim oraz przedstaw swoje stanowisko wobec tego zjawiska.
13. Scharakteryzuj różne typy stylizacji gwarowej i jej funkcje na przykładzie literatury współczesnej.

- 14.** Analiza językowa i kulturowa przysłów polskich.
- 15.** Język Twoich rówieśników – scharakteryzuj na podstawie analizy zgromadzonego materiału.
- 16.** Oceń poprawność językową wybranych tekstów prasowych. Scharakteryzuj kryteria, którymi się posłużyłeś.
- 17.** Język reklam i ogłoszeń - scharakteryzuj na podstawie analizy zgromadzonego materiału.
- 18.** Język wystąpień publicznych - scharakteryzuj na podstawie analizy zgromadzonego materiału.
- 19.** Cechy stylu artystycznego – scharakteryzuj na podstawie analizy fragmentów utworów literackich wybranego twórcy.
- 20.** Archaizacja językowa – zanalizuj wybrane materiały literackie.
- 21.** Analizując odpowiednio dobrany materiał językowy i literacki, omów właściwe i przenośne znaczenie wyrazu.
- 22.** Oceń poprawność językową wybranych reklam i ogłoszeń. Scharakteryzuj kryteria, którymi się posłużyłeś.
- 23.** Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Zanalizuj odpowiednio dobrany materiał.
- 24.** Indywidualność stylu artysty – scharakteryzuj język wybranego twórcy, analizując jego twórczość.
- 25.** Barwa uczuciowa wyrazu – na podstawie analizy wybranych tekstów literackich scharakteryzuj funkcję wyrazów o zabarwieniu emocjonalnym.